

Vanhan sosialidemokratian viimeinen puhe

Sosialidemokrati oli tullut vanhaksi. Hänen silmänsä ennen niin kirkas valo oli hämärtynyt, vartalo, ennen niin suora ja ryhdikäs, oli käynyt kumaraksi, ja hänen hapsensa, mitkä ennen olivat olleet tuuheet ja tummat, nyt ohimoilla riippuivat harmaina ja harvenneina.

Elämän ilta silmännähtävästi lähestyi vaan ei sosialidemokrati sitä kammoksunut. Päinvastoin sen tulo tuntui hänestä ikäänkuin hyvinansaitulta ja oikeaan aikaan suoritettavalta palkinnolta pitkän ja kunnollisesti käytetyn työpäivän jälkeen.

Ennen elämästäeroamistaan, minkä sosialidemokrati tiesi pian tapahtuvan, tahtoi hän puhua lapsilleen, joiden luonnonlain mukaan oli jatkettava maailman asumista siitä, mihin isä lopettaisi. Hän kutsui siis heidät luoksensa ja puhui heille seuraavat opetuksensanat:

Lapseni, te verevät ja nuoret, tietäkää, että minun aikani on täytetty ja että minun hetkeni on tullut.

Minä poistun efävitten joukosta, ja senjohdosta minun vastustajani, siis koko köyhälistön vastustajat, luulevat, että minun paikkani luokkataisteluarmeijan riveissä jäisi tyhjäksi.

Tämä jälkimäinen ei saa kuitenkaan tapahtua, köyhälistön luokkataisteluriveihin ei saa jäädä aukkoa, ja sentähden tulee teidän täyttää se tila, mikä minulla on näissä riveissä ollut.

Ja teidän täytyy se täyttää vähintään yhtä hyvin, kuin minä olen sen täyttänyt. Teidän toimintanne täytyy muodostua vastustajillekin ymmärrettäväksi todistukseksi siitä, että yhden poistuminen riveistämme merkitsee itse asiassa vain sitä, että kymmenen ryhtyy jatkamaan työtä, mikä häneltä jäi keskeneräiseksi.

Mutta että te tämän töillänne todella todistaa voisitte, täytyy teidän omata korkea totuudenhenki, sillä ilman totuudenhenkeä ei mikään ihmistoiminta voi muodostua suuria ja pysyviä loksia tuottavaksi.

Teidän täytyy omata korkeat siveelliset periaatteet, ja niiden ääriviivat tahdon minä painaa teidän sisimpäänne, sillä pitkän ja kokemusrikkaan elämäni perusteella on minulla oikeasta ja väärästä selvä käsitys.

Tahdon siis sanella teille testamenttini, en siitä, miten te jatkaisitte minun jälkeeni jäävän vähän omaisuuden, vaan siitä, miten te käyttäisitte yhteiseksi hyväksi niitä kokemuksia, joihin minä olen tullut.

Siis ennen kaikkea, lapseni, olkaa rohkeita ja uhrautuvaisia, älköönkään pelko henkilökohtaisista seuraamuksista estäkö teitä tekemästä sitä, minkä kulloinkin pidätte oikeana ja köyhälistön parasta edistävänä.

Ottakaa aina lukuun se tosiasia, että kaikki taistelut vaativat uhrinsa, ja että suurinta taistelua, luokkataistelua, voidaan

kaikkein vähimmän uhreita käydä. Milloin siis uhrautumisen arpa jollekin teistä lankee, älköön se häntä surua tuottavana yllätyksenä kohdatko.

Olkaa tovereitanne kohtaan ehdottoman rehellisiä, mutta satakin kertaa tarkemmin noudattakaa rehellisyyden sääntöjä vastustajiemme nähden, etteivät he pääsisi vielä nukkuville työläisille sanomaan: katsokaa, sosialidemokratit ovat hyljänneet moraalin.

Älkää kiihottako joukkoja vihaamaan yksityisiä yläluokan jäseniä, sillä siinä tapauksessa saataisi käydä siten, että joukot unohtaisivat rynnätä järjestelmää vastaan, josta aiheutuu yksilöitten joko suurempi tai vähempi huonous ja joka on työväenluokan orjuuden ainoa asiallinen tekijä.

Yläluokkalaisroistojakin tuomitessamme tulee teidän aina muistaa sanoa, että heidän huonot ominaisuutensa ovat järjestelmän kehittämiä, ja että nämä roistot olisivat voineet toisellaisen yhteiskuntajärjestyksen vallitessa olla kentiesi mitä parhaimpia ihmisiä.

Kunnioittakaa lain-alaisuuden periaatetta sillä sosialistinen yhteiskunta tulee rakentumaan tinkimättömän lainalaisuuden pohjalle.

Ja kunnioittakaa kaikkia lakejakin aina niin kaun, kuin ne osoittautuvat elinvoimaisiksi, sillä suurinpiirtein katsottuna sisältyy kunkin ajan lakeihin lähipitäin juuri se "oikeus", mikä vastaa taloudellisen kehityksen samanaikaisia saavutuksia. Mutta työskennelkää samalla kaikella

mahdollisella tarmokkuudella lakien muuttamiseksi alaluokalle edullisempaan muotoon, sillä yläluokka tulee kyllä pitämään aina aivan liiankin hyvää huolta siitä, ettei lainlaadinta pääse edes taloudellisen kehityksen tasalle. puhumattakaan siitä, että se pääsisi sen edelle missään suhteessa.

Yleensä teidän tulee käyttää luokkataistelussa vain rauhalliseksi katsottavia keinoja, sillä kieltämätön totuus on, että niiden avulla on tähän asti saavutettu suurimmat voitot ja saavutetaan vastakin.

Tämä sääntö älköön merkitkö teille kuitenkaan sitä, että teidän tulisi kieltää tosiasiat. Erinäisissä tilanteissa käy nim. välttämättömäksi, että kansan on ase kädessäkin hankittava oikeutensa, ja silloin kun se välttämätöntä on, silloin kun se ei ole estettävissä, tulee sosialidemokratien olla tuonkintapaisen voiman etunenässä ja johtaa sitä.

Teidän tulee aina kaikissa tomissanne yhtä paljo hillitä kuin kiihoittaakin. Kiihoittakaa pontevasti, mutta hillitkää vielä pontevammin. Hyvää sosialidemokratista taistelijaa ohjaa kaikissa hänen toimissaan suuri edesvastuuntunne.

Ei mikään ole sen alhaisempaa, kuin joukkojen epärehellinen liehakoiminen, johon, sen pahempi, niin moni johtavaan asemaan pyrkivä toveri itsensä vikapääksi tekee.

Puolueessamme vallitkoon joukkojen tahto. Mutta yksilö ei ole velvollinen tekemään tuon tahdonmukaisia tekoja, jos hän on vakuutettu siitä, että annettujen toimintaohjeiden noudatta-

minen tuottaa huonoja seurauksia köyhälistön asialle. Sellaisissa tapauksissa vetäytykseen yksilö syrjään siinä asisassa ja olkoon hänellä oikeus ilmaista vastalauseensa niin kuuluvasti kuin mahdollista.

Älkää yrittäkö tehdä sosialidemokratiasta uskontoa, sillä uskonnot ovat vain yksinkertaisia varten, ja sosialidemokratit eivät saa olla heidän kaltaisia.

Kavahtakaa ehdotonta oikeaoppisuutta, sillä ne, jotka siitä ääntä pitävät, pyrkivät hierarkiaan, siis siihen, että saataisiin syntymään erityinen synninpäästö-oikeutuksilla varustettu kopla, joukkoja hengellisesti hallitseva pappien ammattikunta.

Taistelkaa omiennekin keskuudessa pelottomasti sen puolesta, minkä pidätte oikeana, mutta tällöin varokaa, ettette tuli si tehneeksi tekoja, jotka aiheuttaisivat vahinkoa köyhälistön asialle.

Marxin lempilause oli: kulje omia teitäsi ja anna ihmisten puhua. — Se olkoon myös teidän lempilauseenne, edellyttäen, että omaatte lahjomattoman totuuden hengen.

Kun joudutte riitaan tovereittenne kanssa jostakin periaatteelliseksi katsottavasta kysymyksestä, tulee teidän kohdella heidän persooniansa tavallistakin suuremmalla kunnioituksella, sillä mahdollisesti noudattamanne epäkunnioitus likaisi tavallaan sen asiankin, jota te olette ajamaan ryhtyneet.

Epäkunnioitus toisinajattelevia kohtaan on vain halpamielisten ihmisten taisteluase, ja sociali-

demokratit eivät saa olla halpamielisiä.

Jos huomaatte olleenne väärässä jossakin asiassa, olkoon teillä kylliksi rohkeutta erehdyksenne tunnustamiseen, kuin myöskin sen toteamiseen, että vastustajat ovat olleet oikeassa. Väärin ajattelee se, joka on siinä käsityksessä, että tällainen teko heikentäisi hänen henkilöllistä itsenäisyyttään ja alentaisi hänen arvoaan tovereitten silmissä.

Älkää koskaan olko "jyrkempiä" kuin tarpeellista on, älkääkä missään tapauksessa koettako näyttää "jyrkemmiltä" kuin todellisuudessa olette, sillä sellainen höyhenten pöyhistelemine on pyhitetty vain sisäisesti heikkojen ihmisten erikoisoikeudeksi.

Kun järki teille sanoo, että jossakin asiassa on perädyttävä — sellaistaahan sattuu usein — niin älkää silloin koettako suorittaa peräytymisretkeänne "jyrkkyyden" esiripun takana, vaan tunnustakaa tosiasiat avoimesti, niitä vähääkään kaunistelematta.

Jos porvarillisilla sattuu johonkin sivuseikkaan nähden olemaan sama kanta, kuin minkä tekin pidätte oikeana sillä hetkellä ja siinä asiassa, tai jos porvarilliset yhtyvät teihin, niin älkää suinkaan ryhtykö tekemällä tekemään "socialidemokratista kantaa" sillä sellainen menettely tietäisi mitä suurinta joukkojen halveksumista.

Muistakaa, että socialidemokratia seisoo vankkojen tosiasian pohjalla. Siitä johtuu, että diplomatian harjoittamisen yrittäminen puolueen keskuudessa on rikos socialidemokratisia periaatteita vastaan, ja että se tulee

aina, joko sitten varemmin tai myöhemmin, synnyttämään rankaisevan vastavaikutuksen.

Sosialidemokratinen liike rakentuu taloudellisen kehityksen varaan. Sikäli kuin taloudellinen kehitys edistyy, sikäli edistyy sosialidemokratiakin. Siis tämän kehityksen tulee olla sosialidemokratisen toiminnan johtotähtenä, joten pikkuporvarillinen maailmankatsomus olkoon sosialidemokrateille joka suhteessa vieras siinä merkityksessä, ettei

se saa vaikuttaa heidän työskentelynsä.

— — —
Kun vanha sosialidemokrati oli näitä puhunut, tuli tuoni ja otti hänet. Mutta hänen lapsensa lähtivät luokkataisteluun, pitäen kukin mielessään ne opetukset, mitkä he isältään saaneet olivat. Ja heidän työskentelynsä muodostui joka suhteessa niin hedelmälliseksi, kuin olisi sen yllä jokin erityinen siunaus levännyt.

Oulussa, keväällä, 1912.

Yrjö Mäkelin.

Yhdysvaltain sosialistipuolueen presidentin ehdokkaat